

## Standpunt duurzaam cursusmateriaal

Door de jaren heen verzamelen studenten vaak enorme hoeveelheden cursusmateriaal. Wanneer een student slaagt voor een vak, komt dat cursusmateriaal vaak gewoon in de kast terecht, om er nooit meer uit te komen. Met andere woorden is het gebruik van cursussen aan de Universiteit Gent helemaal niet duurzaam, zeker omdat het aantal gedrukte cursussen zo hoog is. Daarnaast brengt het gedrukte cursusmateriaal een grote kost met zich mee voor studenten en hun ouders. De Gentse Studentenraad wil hier verandering in brengen.

Ten eerste wordt aan de Universiteit Gent nog te weinig gebruik gemaakt van het doorverkopen van cursussen, zeker in vergelijking met andere Vlaamse universiteiten. Een tweedehands alternatief kan zowel de prijs drukken als een duurzame oplossing zijn. Daarnaast worden cursussen nog te vaak enkelzijdig afgedrukt, waardoor de hoeveelheid pagina's verdubbeld wordt. Hierbij rijst ook de vraag of gedrukte cursussen überhaupt nog van deze tijd zijn; moeten we met andere woorden niet evolueren naar een kwaliteitsvol online alternatief?

De Gentse Studentenraad heeft dit bekeken en stellen daarom graag dit standpunt voor.

### Deelplatform Universiteit Gent

De eerste, en volgens ons tevens de meest interessante, optie om het gebruik van cursussen aan de Universiteit Gent te verduurzamen, is het actiever promoten en gebruiken van het reeds bestaande deelplatform van de Universiteit Gent. Dit platform is beveiligd door een CAS-login en in beheer van de Universiteit Gent. Omwille van deze reden is dit de ideale plaats om op een vertrouwde, veilige en overzichtelijke manier cursusmateriaal te kopen en te verkopen. Het deelplatform biedt studenten een flexibel alternatief voor sociale mediaplatformen, commerciële platformen en het versnipperde landschap aan verenigingsplatformen.

Ondanks het grote potentieel, wordt dit platform amper gebruikt. Eén van de oorzaken hiervan zijn de kinderziektes die het platform nog vertoont. Zo kan je als afgestudeerde je boeken niet meer verkopen. Daarnaast is er geen opvolging van de afgehandelde bestellingen en zorgt de tijdslimiet er ook voor dat cursussen maar zes maanden zichtbaar zijn. Bovendien zijn de filters vaak ontoereikend. Een boek kan bijvoorbeeld in meerdere

opleidingen, aan verschillende faculteiten of over verschillende studiejaren aangeboden worden. Filters zouden dit moeten reflecteren, in plaats van enkel op faculteit te kunnen sorteren.

Het zou handiger zijn mocht er een boekenlijst zijn op basis van ISBN-nummers, zodat zoeken eenvoudiger wordt voor zowel verkopen als kopen. Bij de aankoop kan er gezocht worden op ISBN nummer, zodat men alle resultaten van dit boek kan krijgen wat vaak nu niet zo is door het vrij kiezen van een titel van de verkopers. Bij de verkoop kan dit in combinatie met de mogelijkheid om te kiezen uit een lijst met boeken.

Daarnaast zijn er ook problemen bij het gebruik van het deelplatform in haar huidige vorm die minder evident zijn om op te lossen. Zo is er een gebrek aan richtprijzen die studenten kunnen hanteren bij de verkoop van hun cursusmateriaal. Hierdoor wordt veel materiaal te hoog aangeprezen, blijft het gedurende de periode van zes maanden staan, waarna het prompt verdwijnt, vaak zonder medeweten van de eigenaar. Het verlengen van de termijn en hieraan gekoppeld actief suggereren van prijsverlagingen kunnen dit probleem verhelpen, en het platform bijgevolg aantrekkelijker maken voor verkopers. Ook is een tweedehandskursus online kopen niet altijd evident omdat studenten moeilijker zelf kunnen inschatten of het boek nog in een goede staat is. Dat laatste is moeilijker te verhelpen, maar een alternatieve werkwijze wordt verderop uit de doeken gedaan.

## Opportunities samenwerking met verenigingen

Momenteel spelen de facultaire studentenverenigingen een belangrijke rol bij het verdelen en verkopen van cursussen. Met de Gentse Studentenraad willen we verenigingen ondersteunen om die taak duurzamer in te vullen.

De verenigingen kunnen duurzamer te werk gaan door tweedehandskursussen aan te bieden. Dat kan op een manier waarbij het winstgevende aspect voor verenigingen behouden blijft, alsook de verkoop van lidkaarten. Zo bestaan er al verenigingen die werken met een tweedehandsboekenbeurs. Hierbij kan de vereniging blijven werken met een lidkaartensysteem, aangevuld met een kleine bijdrage per verkocht boek op de beurs. Ook geeft een beurs het voordeel aan studenten dat ze de cursus eerst kunnen bezichtigen vooraleer ze het kopen en met de verkoper in onderhandeling kunnen gaan over de staat en daaraan verbonden de prijs. Dat komt tegemoet aan de eerder vermelde inherente tekortkoming van het deelplatform, maar verliest uiteraard een deel van de flexibiliteit die bij het deelplatform wél aanwezig is.

Naast dit gebrek aan flexibiliteit erkennen we dat er bijkomstige inspanningen nodig zijn om een organisatorisch duurzaam systeem te creëren. Zo zal de timing van dit event een belangrijke rol spelen, vermits een zo breed mogelijk publiek moet bereikt worden.

Het idee van tweedehandsboeken hoeft niet beperkt te blijven tot enkel een beurs en kan verder actief gepromoot worden. Studentenverenigingen kunnen dit ook opnemen in hun reguliere boekenverkoop, bijvoorbeeld door gebruikt cursusmateriaal terug te kopen van studenten, en dat op te nemen in hun reguliere aanbod, hetzij met de nodige punten en komma's.

Bij alle tweedehandsinitiatieven dient er rekening gehouden te worden met de veranderingen die lesgevers, mogelijks jaarlijks, aanbrengen in hun cursussen. In samenwerking met de verantwoordelijke lesgevers willen we aandringen dat men deze veranderingen in een overzicht giet en verdeelt onder de studenten. We erkennen dat dat voor de verenigingen een extra werklast kan vormen. Wij zijn er echter van overtuigd dat er ook hier mogelijke voordelen kunnen zijn voor de verenigingen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld voorrang krijgen in het kiezen van hun eigen tweedehandsboeken en kunnen ze vaker meer winst maken dan ze met de gewone boekenverkoop doen.

## Online aanbieden lesmateriaal

Een laatste mogelijke oplossing om de cursusverkoop duurzamer en betaalbaarder te maken, is het online ter beschikking stellen van het cursusmateriaal, bijvoorbeeld in pdf-vorm. Het voordeel hierbij is dat de cursus niet moet worden afgedrukt en dat notities online gemaakt kunnen worden. Op die manier sleuren studenten ook geen overvloedige kilo's aan cursusmateriaal mee, maar is elke cursus slechts een muisklik ver. Een nuance hierbij is dat studenten het document zelf kunnen afdrukken en dit mogelijks minder duurzaam kan uitdraaien zoals het enkelzijdig afdrukken of op minder duurzaam papier en met een hoger energieverbruik per gedrukte cursus. We moeten daarom blijvend inzetten op het cultiveren van een duurzame mindset bij studenten. Daarnaast biedt een digitale cursus de mogelijkheid om zaken gericht op te zoeken.

Vanuit de Studentenraden merken we dat hier veel vraag naar is, maar dat het online aanbod in de praktijk zeer minimaal is, wat grotendeels toe te schrijven valt aan de persoonlijke keuze van de individuele lesgever. Voornamelijk op vlak van beveiliging en verdienmodel erkennen we dat een grondig debat nodig is, waarbij een doordachte afweging moet worden gemaakt tussen alle factoren die meespelen, van onderwijskwaliteit, over gebruiksgemak tot financiële en praktisch haalbaarheid.

## Conclusie

Het inzetten op duurzaamheid in de verdeling van cursusmateriaal loont. In de vorige paragrafen hebben we vastgesteld dat het implementeren van veranderingen zeer goed mogelijk is, vaak via bestaande tools zoals het deelplatform of de boekenverkoop van verenigingen. Een ander belangrijk aspect is een lichte cultuurverschuiving, zoals lesgevers die meer inzetten op digitale of beter doordachte distributieplatformen. Dit duurzaamheidsvraagstuk gaat over meer dan enkel ecologische duurzaamheid. Inderdaad, wie zich in de problematiek verdiept, komt tot de conclusie dat een suboptimaal beleid rond lesmateriaal tevens raakt aan de onderwijskwaliteit, de democratische onderwijs beginselen en sociale gelijkheid. Een antwoord op dit vraagstuk is geen mirakeloplossing, maar wel een stap in de goede richting.

Kortom, verandering is nodig en ook zeker mogelijk, vaak zelfs met een minimale financiële inspanning.